

J. Andersen. Jeg skal ikke gaa ind paa den videnskabelige Side af Sagen, men afholde mig fra at omtale de forskjellige Bygningsmaader og Baabenarter, som skulle anvendes. Herom have vi hørt de Sagkyndige udtale sig, og det har viist sig, at der endog mellem dem er betydelige Differentierpunkter. Jeg skal altsaa gaa ud fra, at Regjeringen har spurgt sine Sagkyndige og af disse Udtalelser udbraget den Lære, at det, som den har forelagt, er det Bedste, der kunde forelægges. Det er jo rimeligt, at det ikke kunde hjælpe, at Regjeringen havde ventet med Forelæggelsen, indtil alle de Sagkyndige vare blevne enige, thi saa vilde den vistnok aldrig kunne have forelagt Noget. Jeg skal altsaa ikke udtale min egen Mening om denne Sag — den turde maasse blive lidt anderledes end de Sagkyndiges — men ganske underordne mig de Sagkyndiges Mening i dette Stykke og gaa ud fra, at Regjeringen ikke tvivler om, at det, den har forelagt, er det eneste Rigtige. Da Regjeringen saaledes anser det for høist nødvendigt at bygge disse Fæstningsværker og at træffe disse Foranstaltninger, saa har jeg troet at kunne betragte dette som Numer Et, og det har derfor forbavset mig ikke lidt at høre den høitærede Conseilspræsident udtale igaar, at selv om vi bleve enige om Alting, saa at Loven kunde blive færdig, saa vilde han dog ikke kunne gaa ind paa Loven, naar Skatteparagrafen stod der. Den høitærede Conseilspræsident satte altsaa Skatteparagrafen som Numer Et og Forsvarsforanstaltningerne som Numer To, og det forundrede mig i høi Grad. Den høitærede Conseilspræsident kom til at bruge det Udtryk, at en extraordinær Stat kun var brugelig i overordentlige Tilfælde — jeg tror, det var dette Udtryk, han brugte —, men nu er det jo ganske mærkeligt, at Lovforslagets Titel netop angiver, at Lovforslaget gaar ud paa overordentlige Foranstaltninger, saa at det altsaa maatte være aldeles i sin Orden at anvende en extraordinær Stat her. Et æret Medlem sagde igaar, at det heller ikke var aldeles afgjort, at vore Indtægtskilder vilde vedblive at flyde saa rigt i de kommende Aar, som de have flydt i de senere Aar, idet der kunde indtræde mange Omstændigheder, som hverken Regjeringen eller Rigsdagen kunde forudsæ, og vi hørte ligeledes igaar en Udtalelse fra det ærede 7de Medlem for 8te Kredts (Danneffold-Samsø), som jeg fuldkommen kan billige og slutte mig til. Jeg skal imidlertid strax forvare mig imod, at jeg herved skulde sigte til den Udtalelse af ham, at Faren skulde komme fra Berlin, thi det er vistnok ikke godt for Nogen at sige, hvorfra Faren mulig vil komme. Faren kan lige saa godt komme fra Paris eller fra St. Petersborg, idet man jo kunde tænke sig to Strømninger udgik fra disse Steder, og at en af disse Strømninger vilde rive os med. Det var altsaa ikke dette, jeg sigtede til; men det ærede Medlem sagde endvidere, at, naar vi atter skulde føre en

Krig, saa vilde det rimeligvis blive en Krig for Danmark's Tilværelse, og i saa Tilfælde vilde vor Kredit staa meget lavt; det vilde da blive vanskeligt at faae Laan, og saa vilde det være godt, om vi kunde opkræve en Skat. Heri er jeg fuldkommen enig med det ærede Medlem, men denne Enighed bringer os til forskjellige Resultater. Jeg vil bede det ærede Medlem huske paa, at vore Krigskyndige her i Landet — for hvis Kundskaber jeg i Øvrigt høier mig — sige, at vi bygge Fæstningerne under den Forudsætning, at Sylland, Fyen og maasse flere af, Derne, ja, maasse endog en stor Del af Sjælland, komme i Tjendens Haand; men naar vi skulle føre Krig, saa er det jo en væsentlig Betingelse, for at vi kunne forsvare os en Tid, at vi have Penge i Kassen. Nu siger det ærede Medlem, at det kunne vi godt faae, thi vi kunne opkræve en Skat, og heri er jeg enig; men hvor skulle vi opkræve den? Det kan da ikke være det ærede Medlems Mening, at vi skulle opkræve den i det af Tjenden besatte Land, og jeg tvivler meget om, at Nogen vilde tage store Aktier i Fæstningsværker, selv om vi havde alle disse Fæstningsværker. Naar vi kun havde Jodfæste paa en Del af Sjælland og vare mere eller mindre Herre paa Sjen, saa vilde det vistnok være vanskeligt for en Regjering at tilveiebringe Pengene, naar de skulde bruges; men naar vi derimod i den Tid, hvor vi have Fred, tilveiebringe en Kapital, saa have vi Pengene i Kassen, naar de skulle bruges. I dette Forslag er der jo Tale om 30 Millioner Kroner, men naar disse Bygningsværker skulle gennemføres, saa vil Befolkningen vistnok langt overstige 30 Millioner, thi det kan ikke nytte at gjøre Noget halvt man skal gjøre det helt. Jeg veed meget godt, at det er blevet sagt fra en anden Side, at det er en bekendt dygtig Ingenieurofficer — jeg nævner hans Navn med Ære — nemlig Oberst Genst, som har en meget væsentlig Del i disse Overflag, og at hans Forslag ikke let glippe; men der er jo Saa meget, som man ikke kan forudsæ. Der kan komme Lider, da Krigskunsten vil udvikle sig, saaledes som den har gjort i flere Aar, saa at det vil blive vanskeligt at holde sig efter Mandens Overflag, jeg forudsætter, at det vil gaa betydeligt derover. Men har man saa i Krigstid en sammentparet Kapital af 30 Millioner fra extraordinære Skatter, kan Regjeringen til den Tid, naar Sjælland er besat maasse i flere Maaned, have de Penge at vedde sig med i trange Lider, hvor det ellers er vanskeligt at skaffe Penge; jeg vil derfor paa det Bestemteste holde paa Skatteparagrafen.

Jeg skal blot med et Par Ord vende mig til den ærede 7de Landsthingsmand for 1ste Kredts (Carstensen). Dersom jeg ikke hørte meget feil, sagde han i Gaar, at naar Regjeringens Lovforslag er vedtaget, er Summen bevilget, saa kunne Udgifterne afholdes, og saa skulle de ikke bevilges